

Çaycuma'daki Kent Parklarının Restoratif Kalitesinin Kullanıcı Memnuniyeti Üzerindeki Etkisi

The Effect of Restorative Quality of Urban Parks in Çaycuma on User Satisfaction

Deniz KARAELMAS¹

öz

Kent parkları; insanların şehir yaşamının stresinden kurtulmak, dinlenmek, eğlenmek ve spor yapmak gibi aktiviteleri gerçekleştirmek için tercih ettikleri mekânlardır. Bu mekânların restoratif kalitesi, yani parkların kullanıcıların istek ve beklentileriyle uyumlu olması, kafalarını dağıtacak nitelikte olması, monotonluktan ve kentin sıkıcı ortamından uzaklaşma isteklerini karşılaması, onların memnun olmalarında belirleyici bir rol oynamaktadır. Bu düşünceden hareketle, Zonguldak ilinin Çaycuma ilçesindeki 24 parkı kullanan kişilerin parklarla ilgili restoratif kalite algılarının memnuniyetleri üzerindeki etkisi incelenmiştir. Kolayda örnekleme yöntemi ile toplam 974 park kullanıcısından veri toplanmıştır. Veri toplama aracı olarak yüz yüze anket tekniği kullanılmıştır. Elde edilen veriler SPSS 21 programı ile analiz edilmiştir. Yapılan analizler sonucunda parklarla ilgili restoratif kalite algısının ve kullanıcı memnuniyetinin orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Söz konusu algı ve memnuniyetin kullanıcıların bazı demografik özellikleri açısından anlamlı farklılıklar gösterdiği belirlenmiştir. Ayrıca parklarla ilgili restoratif kalite algısının kullanıcı memnuniyeti üzerindeki etkisinin pozitif yönde olduğu bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Çaycuma, Kent Parkları, Kullanıcı Memnuniyeti, Restoratif Kalite Algısı.

ABSTRACT

Urban parks are places where people prefer to get rid of the stress of city life, relax, have fun and do sports. The restorative quality of these spaces, that is, the fact that the parks are compatible with the wishes and expectations of the users, that they fascinate them, that they distract them, and that they meet their desire to get away from the monotony and boring environment of the city, plays a decisive role in their satisfaction. Based on this idea, the effect of the restorative quality perceptions of the parks on the satisfaction of people using 24 parks in Çaycuma district of Zonguldak province was examined. Data was collected from a total of 974 park users using the convenience sampling method. Face-to-face survey technique was used as a data collection tool. The data obtained was analyzed with the SPSS 21 program. As a result of the analysis, it was determined that the perception of restorative quality and user satisfaction regarding the parks were at a medium level. It was determined that the perception and satisfaction in question showed significant differences in terms of some demographic characteristics of the users. Additionally, it was found that the perception of restorative quality in parks had a positive effect on user satisfaction.

Keywords: Restorative quality perception, user satisfaction, urban parks, Çaycuma

¹ Corresponding Author: Zonguldak Bülent Ecevit University, deniz.karaelmas@beun.edu.tr, ORCID: 0000-0002-8928-7575

GİRİŞ

Kentler; toplu şekilde yaşamakta olan insanların sosyal hayatlarını geçirmiş oldukları, geçmişlerine ait izleri taşıyan, insanların rekreatif faaliyetlere katılarak kendilerini yenilemelerini sağlayan ortamlardır (Akten ve Yücedağ, 2022). Bu ortamlar, gelişimleri farklı olmakla birlikte insanoğlunun yerleşik hayata geçmesiyle başlayan ve bugün nicelik yönünden değişime uğrasa bile onların yaşam tarzını, sosyal ve kültürel gelişmelerini, sosyal ilişkilerini içeren ve onlara biçim veren, ekonomik ve demografik yönlerden farklılıkları barındıran fiziksel yaşam mekânları olmuştur (Akın ve Kavasogulları, 2022). 19. yüzyılda kitlesel kentleşmenin yaşandığı sanayi devrimi ve 20. yüzyıl boyunca kentleşme nitelik ve nicelik yönünden farklı bir boyut ve hız kazanmıştır (Ayhan ve Atabeyoğlu, 2020; Loures vd., 2007). Bu süreçte teknolojik gelişmelerin hızlanmasıyla bireylerin çalışma saatleri düşmüş, gelir ve eğitim düzeyleri yüksek ve bu insanların serbest zamanlarında da artış olmuştur. Özellikle de serbest zamanın verimli değerlendirilmesi noktasında insanların rekreasyonel etkinliklere katılım oranında artış yaşanmıştır (Zaynı Abdein ve Taşgın, 2024). Bu süreçte kent parkları rekreasyonel etkinliklerin yegâne alanlarından biri olmuştur. Kent parkları, kentsel örgütlenmenin karmaşık yapısı içinde, kentleşme nedeniyle ortaya çıkan kopuk doğa-insan ilişkisinin yeniden oluşturularak insanların yaşam kalitelerinin artırılmasında önemli birer araç olarak değerlendirilmeye başlanmıştır (Aykal vd., 2017; Chiesura, 2004). Ayrıca kent parkları, çocukların fiziksel ve ruhsal gelişimindeki en önemli etkenlerden biri oyun olduğu bilindiği için çocuk sahibi olan aileler tarafından özellikle seçilen alanlar olmuştur (Atıcı ve Çelen-Öztürk, 2021).

Kent parkları; insanların dinlendiği, eğlendiği ve spor gibi aktiviteleri gerçekleştirdikleri alanlar olarak tanımlanmaktadır (Aktaş ve Kiper, 2022). Kent parkları; insanların şehir yaşamının verdiği stresten kurtaran, kendilerine zaman ayırabildikleri, sosyal ve çevresel fonksiyonlarla kendilerine hizmetin verildiği kentsel alanlar olarak değerlendirmek mümkündür (Kebede ve Besim, 2024). Başka bir deyişle kent parkları, çoğunlukla bitki örtüsü, su vb. olanaklarına sahip; kent sakinlerinin günlük yaşamın stresli ritimlerinden kaçabilecekleri, evlerine yakın açık hava rekreasyon aktivitelerine katılabilecekleri ve doğayla etkileşime girebilecekleri alanlardır (Lu vd., 2024). Bu yönüyle kent parkları, havanın temizlenmesi, gürültünün azaltılması, estetik bir görünüşün sağlanması ve kirliliğin kontrol edilmesi gibi faydalarıyla ön plana çıkmaktadırlar (Akbulut ve Topay, 2020). Kent parkları; fiziksel, sosyal ve ekonomik yapı ve yaşanabilirlik, ekolojik çevrenin korunması, kent estetiği, eğitim, rekreasyon, çocukların eğitimine katkıları olan alanlardır (Alabbas ve Polat, 2019). Günümüz kentlerindeki kent parkları yeşil alanlardan çok daha fazlasını ifade etmekle birlikte hem insanların hem de çevrenin refahını arttırmada çok önemli bir rol oynamaktadırlar (Arısoy, 2023; Cengiz vd., 2012).

Aslan ve Ünal-Ankaya (2020), kent parklarının planlama, iklim, ekolojik, ekonomik, rekreasyon, eğitim, estetik, sanat ve kültür, sağlık ve sosyal gibi işlevlerinin olduğundan bahsetmektedirler:

- **Parkların Planlama İşlevi:** kent parkları, sahip oldukları yeşil alanlar sayesinde betonlaşan kentlerin yapısını yumuşatmaktadır. Kent öğelerinin arasındaki bütünlüğü kurarak arazinin sağlıklı bir şekilde planlamasını sağlamaktadırlar. Ayrıca kent parkları, konut alanlarının ve sanayi alanlarının arasında da tampon alan kurma işlevini üstlenmektedirler.
- ✓ **İklim İşlevi:** Parklarda bulunan yeşil alanlar, ağaçlar, çimenler, doğal filtre ve toz tutma özellikleri nedeniyle kente mikro-klima görevi görmektedirler. Yeşil alanlar sıcaklığı emerek hava sirkülasyonunun oluşmasını sağlamaktadırlar. Kısacası parklar, kent ikliminin iyileştirilmesi noktasında önemli roller üstlenmektedirler.
- ✓ **Ekolojik İşlevi:** Parklar, toprak erozyonunu önlemenin yanı sıra farklı bitki ve hayvan çeşitlerine de ev sahipliği yapmaktadırlar.

- ✓ **Ekonomi İşlevi:** Günümüz parklarının bakımı ve güvenliği gibi işlerde nitelikli elemanlara ihtiyaç duyulduğundan dolayı söz konusu parkların istihdama katkılarının olduğu da söylenebilir. Ayrıca çevredeki konutların, ticaret yerlerinin fiyatlarında artışa neden olmaktadır.
- ✓ **Rekreasyon İşlevi:** Parklar, insanların eğlenmek-dinlenmek gibi ihtiyaçlarını karşılarlar. Günümüz parklarında, tüm yaş gruplarına hitap eden aktivite olanaklarını görmek mümkündür.
- **Eğitim İşlevi:** bitki ve hayvan barındıran kent parklarında insanların bilinçlenmesine yönelik aktiviteleri görmek mümkündür. Bu yönüyle parklar çeşitli aktivitelerle eğitime katkıda bulundukları söylenebilir.
- **Estetik İşlevi:** parkların, görsel açıdan kente kattıkları güzelliği ifade eder.
 - ✓ **Doğal Alan İşlevi:** kent parkları, kentleşmenin yarattığı stresten kurtulmak için doğayı arayan kişilerin özlemini gidermektedirler.
- **Sanat ve Kültür İşlevi:** parklarda gerçekleştirilen kültürel ve sanatsal etkinlikler halkın katılımını sağlayarak onların sosyal ve kültürel yönlerden gelişmelerine katkı sağlamaktadır.
- **Sağlık İşlevi:** Parklarda insanlar, yeşillikler içinde temiz havayı solumakta, spor yapmakta, oyun oynamakta, aktivitelerle katılarak eğlenip ve dinlenmektedir. Bu yolla stresini atmakta, psikolojik ve fiziksel açıdan rahatlamaktadır.
- **Sosyal İşlevi:** kent parklarında halk farklı kişilerle iletişim kurarak sosyalleşebilmektedir.

Kent parklarının yukarıda belirtilen işlevleri nedeniyle günümüzde artan bir şekilde tercih edilen mekânların başında gelmektedir. Bu çerçevede kullanıcıların beklentilerinin ve memnuniyet düzeylerinin karşılanması noktasında bu alanlarda etkin planlama kararlarının alınması gün geçtikçe önemli hale gelmektedir (Aksu vd., 2017). Kent parklarının, kent sakinlerinin kolay ulaşabileceği, güvende hissedebileceği, temel ihtiyaçlarını giderebileceği birimlere/aktivite alanlarına sahip olmaları, doğal özellikleri barındırmaları ve kentin kültürel özelliklerini göstermesi gerekmektedir (Akbulut ve Topay, 2020). Çünkü kent parklarında bulunan bu unsurlar; kullanıcıların zihinsel, duygusal, fiziksel ve sosyal sağlığını olumlu yönde etkilemektedir (Akbulut ve Topay, 2020; Ling vd., 2023). Bu nedenle park alanlarının farklı yaş grupları, cinsiyetler ve meslek gruplarının ihtiyaç ve isteklerine göre ayrı ayrı hizmet vermesi beklenmektedir. Bu nedenle planlamaların, kullanıcılara huzur ve güven verecek, rahatlamalarını ve dinlenmelerini sağlayacak kalitede olması gerekir (Alabbas ve Polat, 2018). Örneğin; kent parklarındaki bitkisel tasarımları yapılırken bitkilerin renk, doku vb. özelliklerle uyumlu veya zıt olacak türde olmalarına özen gösterilmelidir. Bu sayede kent parklarındaki görsel kalitenin artırılması mümkün olabilecektir. Kent parkları günün her saatinde kullanılabilecek alanlar olacak şekilde oluşturulmalıdır. Başka bir deyişle parkların gündüz ve akşam saatlerinde kullanıma açık olması gerekmektedir. Bunu sağlamak için güvenlik ve aydınlatma unsurları ile donatılmalıdır. Ancak aydınlatma tasarımı yapıldığında yalnızca güvenliğin esas alınması yeterli değildir. Aynı zamanda estetik özelliğinin de düşünülmesi gerekmektedir (Baykurt ve Kara, 2021).

Kent parklarının, kullanıcıların istek ve beklentileri göz önünde bulundurularak restore edilmesi aynı zamanda memnuniyetlerini de beraberinde getirecektir. Nitekim Aksu ve arkadaşları (2017), yaptıkları çalışmada; Altındere Vadisi Milli Parkı'nın doğal ve kültürel peyzaj değerleri, görsel kalitesinin, alandan aktif ve pasif olarak yararlanma isteğinin, macera ve kendini keşfetmenin, açık hava aktivite olanaklarının, sosyalleşmenin, ulaşılabilirlik ve alan kullanımının kullanıcı memnuniyetini artırdığını belirlemiştir. Buna karşın planlama-tasarım sorunlarının, donatı elemanı eksikliğinin, taşıma kapasitesinin aşılması-kalabalığın, gürültü kirliliğinin, çevre-görüntü kirliliğinin, alt yapı-bakım eksikliğinin, bilgi eksikliği ve yönetimin kullanıcı memnuniyetsizliğini doğurduğunu tespit etmişlerdir. Alabbas ve Polat (2018), Konya (Türkiye) ve Kerkük'teki (Irak) kent parklarının güvenlik, bakım, kalite, yeterlilik ve gelişme hızı konusunda kullanıcıların memnuniyet düzeylerini araştırmışlardır. Elde edilen verilere dayanarak Konya ve Kerkük kent parklarını kullananların memnuniyet düzeyleri karşılaştırılmıştır. Araştırma bulgularına göre; Konya ve Kerkük illerindeki katılımcılar arasında güvenlik,

yeterlilik ve gelişme hızı parametreleri açısından önemli farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. Altuntaş (2020), Siirt'in Tillo ilçesindeki bir kent parkına yönelik olarak gerçekleştirdiği çalışmada kullanıcıların memnuniyetlerini araştırmıştır. Çıkan sonuçlara göre yöre halkının parktan genel anlamda memnun oldukları tespit edilmiştir. Baykurt ve Kaya (2021), Aydın'ın Nazilli ilçesinde bulunan Atatürk Parkı ile ilgili yaptıkları çalışmada; kent parkının sessiz ve huzurlu olması, yakın ve ulaşılabilir olması, çocuk oyun alanına sahip olması yönlerinden memnuniyet verici olduğu; ancak parkın kirli ve bakımsız olması, engelli kullanımına uygun olmaması, yönlendirme panolarının yetersiz olması gibi yönlerden kullanıcıların memnuniyetsiz oldukları tespit edilmiştir.

Yukarıdaki çalışmalarda da görüldüğü üzere; kent parklarının doğal ve kültürel peyzaj değerleri, görsel kalitesi, alandan aktif ve pasif olarak yararlanma düzeyi, açık hava aktivite olanakları, sosyalleşme ortamı, ulaşılabilirlik ve alan kullanımı, planlama ve tasarım, donatı elemanlarının yeterliliği, çocuk oyun alanları, taşıma kapasitesi, gürültü kirliliği, çevre-görüntü kirliliği, alt ve üst yapı bakımı, güvenlik, kalite vb. gibi özelliklere sahip olmaları kullanıcıların memnuniyetlerini önemli oranda etkilemektedir. Bu gerçeklikten hareketle daha önce herhangi bir çalışmaya konu olmadığı belirlenen Zonguldak ilinin Çaycuma ilçesindeki 24 parkın kullanıcılarına yönelik olarak bir alan çalışması gerçekleştirilmiştir. Çalışmada kullanıcıların, alan araştırması sırasında bulundukları parkın restoratif kalitesi ile ilgili algısının, memnuniyetlerini etkileyip etkilemediği incelenmiştir.

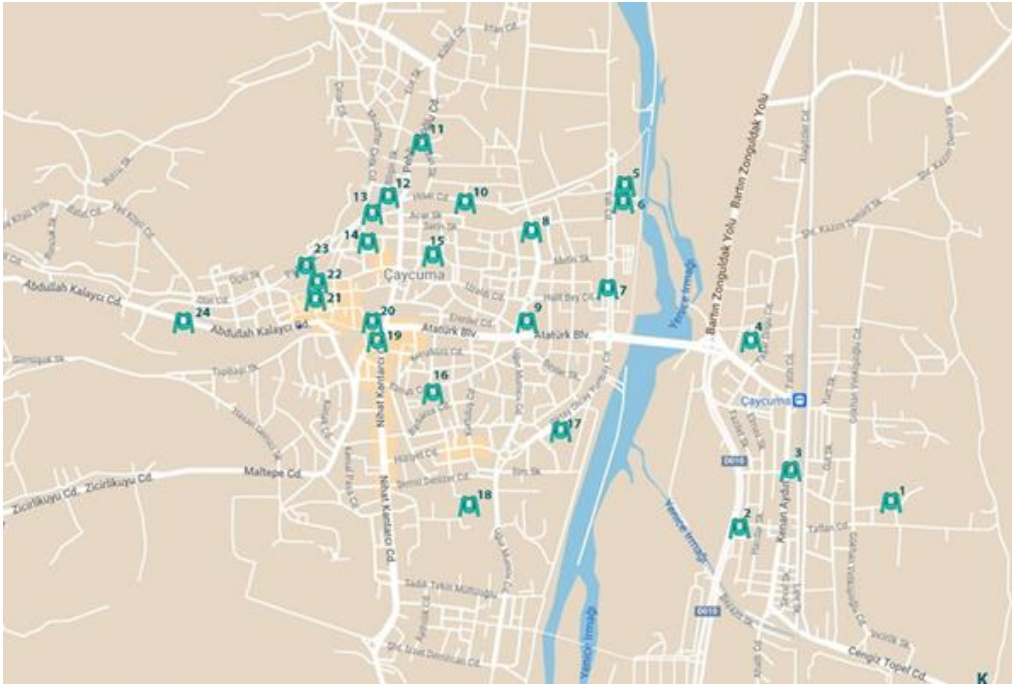
1. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Sanayileşme ve ekonomik gelişmeler neticesinde kentlerde yaşanan hızlı nüfus artışı, çevre kirliliği, trafik yoğunluğu gibi nedenler bu mekânların farklı şekillerde yenilenmesini ve değişimini beraberinde getirmiştir. Kentleşmenin yoğun olarak görüldüğü alanlarda kentliler; çevresel sorunlardan, yoğun iş temposundan ve monotonluktan kaçmak amacıyla serbest zamanlarını değerlendirmek ve çocuklarının eğlenebilmesi için kent parklarına yönelmeye başlamışlardır. Bu mekânların başında parklar gelmektedir. İnsanlar memnuniyetlerini sağlayacak parkların doğal ve kültürel peyzaj özelliklerine, görsel kalitelerine, açık hava aktivite olanaklarına, sosyalleşme ortamına, ulaşılabilir olmalarına ve alanın kullanım düzeyine, planlama, tasarım ve donatı elemanlarının yeterli olmasına, çocuk oyun alanlarına, gürültü kirliliğine, çevre-görüntü kirliliğine, alt ve üst yapı bakımına, güvenli olup olmamasına dikkat etmektedirler. Tüm bu özelliklerin park kullanıcılarının istek ve beklentileriyle uyumlu olması, kafalarını dağıtacak nitelikte olmaları, monotonluktan ve kentin sıkıcı/yoğun ortamından uzaklaşma isteklerini karşılaması onların memnun olmalarında önemli bir rol oynamaktadır. Daha önce Çaycuma'daki parklara yönelik bu tür bir çalışma yapılmadığından hareketle çalışmada; Zonguldak ili Çaycuma ilçesindeki yerel halkın kent parklarının restoratif kalitesiyle ilgili algılarının memnuniyetleri üzerinde etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Park kullanıcıları ile ilgili çalışma sonuçlarının, yerel yönetimlere önemli bir veri sağlayacağı düşünülmektedir.

2. Materyal ve Metot

2.1. Araştırma Alanı

Zonguldak'ın Çaycuma ilçesi, Filyos Çayı vadisinin iki yanında yer alan yamaçlar arasında kurulmuştur. Deniz seviyesinden yüksekliği 20 metredir. 228 kilometre uzunluğundaki Filyos Çayı'nın yaklaşık 35 kilometrelik kısmı Çaycuma sınırları içinden geçmektedir. 72 kilometre olan karayolu ağıyla Zonguldak'a ve komşu ilçelere bağlanmaktadır. Geçmiş MÖ 2000'li yıllara dayanan Çaycuma, 1869 tarihli Kastamonu vilayeti, 1916 tarihli Bolu Mutasarrıflığı salnameleriyle ve 1869 yılında Çarşamba adıyla Devrek kazasına, 1883 yılında ise Bartın'a, Osmanlı Devleti'nin 1902 tarihli salnameleriyle Çarşamba Nahiyesi olarak Zonguldak'a bağlanmıştır (TC. Çaycuma Kaymakamlığı, 2024). TÜİK verilerine dayanarak ilçe nüfusunun 2024 yılı itibarı ile 91.968 kişi olduğunu belirtmektedir (T.C. Çaycuma Belediyesi, 2024).

Şekil 1: Çaycuma’da Bulunan Kent Parkları (URL 1)

Çaycuma ilçe merkezinde toplam 24 kent parkı bulunmaktadır. Bunlar; 1: Velioglu Mahallesi Afet Evleri Parkı, 2: Meltem Sitesi Parkı, 3: Aydınlar Merkez Parkı, 4: Gemiciler Kabuklar Parkı, 5: Yaşam Park, 6: Hacılar Parkı, 7: Yalı Caddesi Parkı, 8: Cina Parkı, 9: Has Fırın Parkı, 10: Zümrüt Evler Parkı, 11: Hikmet Odabaş Parkı, 12: Pehlivanoğlu Caddesi Park 1, 13: Pehlivanoğlu Caddesi Park 2, 14: Merkez Cevdet Müftüoğlu Parkı, 15: Lennetsdat Caddesi Park, 16: Palmiye Sokak Parkı, 17: Sofular Merkez Parkı, 18: Kayıkçılar Arıcıoğlu Parkı, 19: Sıracevizler Parkı, 20: Pehlivanlar Kent Ormanı, 21: Hasan Akgönül Parkı, 22: Hürriyet Caddesi Parkı, 23: Hüseyin Beyler Parkı ve 24: Yeşiltepe Ahatlar Parkı’dır (Şekil 1). Alan çalışması söz konusu parkların tümünü kapsayacak şekilde gerçekleştirilmiştir. Alan çalışması söz konusu parkların tümünü kapsayacak şekilde gerçekleştirilmiştir.

2.2. Metot

Araştırmanın evreni, Çaycuma ilçesinde bulunan 24 parkı kullanan 18 yaş ve üstü kişiler oluşturmaktadır. İlçe toplam nüfusu 91.968 kişi olmakla birlikte parkları aktif olarak kullanan kişi sayısı tam olarak belirlenemediğinden örneklemeye başvurulmuştur. Bu çerçevede araştırmacının rahatlıkla ulaşabileceği katılımcılardan veri toplamasını (Şimşek, 2012) ifade eden kolayda örneklem yöntemi tercih edilmiştir. Kolayda örneklem yöntemi doğrultusunda %95 güven aralığı ve %5 hata payına göre anket çalışması sırasında parklarda bulunan 974 kent parkı kullanıcısına anket uygulanmış ve anketlerin tümü değerlendirilmeye alınmıştır. Araştırmaya katılan kişilerin parklara göre dağılımları Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1: Araştırmaya Katılan Kişilerin Parklara Göre Dağılımı

Park Adı	n	%
Aydınlar Merkez Parkı	49	5,0
Cina Parkı	48	4,9
Gemiciler Kabuklar Parkı	40	4,1
Hacılar Parkı	46	4,7
Has Fırın Parkı	54	5,5
Hasan Akgönül Parkı	61	6,3
Hikmet Odabaş Parkı	38	3,9
Hürriyet Caddesi Parkı	35	3,6
Hüseyin Beyler Parkı	42	4,3
Kayıkçılar Arıcıoğlu Parkı	31	3,2
Lennetsdat Caddesi Park	35	3,6
Meltem Sitesi Parkı	31	3,2
Merkez Cevdet Müftüoğlu Parkı	35	3,6
Palmiye Sokak Parkı	38	3,9
Pehlivanlar Kent Ormanı	40	4,1
Pehlivanoğlu Caddesi Park 1	38	3,9
Pehlivanoğlu Caddesi Park 2	40	4,1
Sıracevizler Parkı	38	3,9
Sofular Merkez Parkı	35	3,6
Velioğlu Mahallesi Afet Evleri Parkı	30	3,1
Yalı Caddesi Parkı	44	4,5
Yaşam Park	48	4,9
Yeşiltepe Ahatlar Parkı	41	4,2
Zümrüt Evler Parkı	37	3,8
Toplam	974	100

Parklara göre araştırmaya katılan kişilerin dağılımlarına bakıldığında, en düşük katılımın Velioğlu Mahallesi Afet Evleri Parkı'ndan (%3,1), en yüksek katılımın ise Hasan Akgönül Parkı'ndan (%6,3) olduğu görülebilmektedir.

Çaycuma'daki park kullanıcıları üzerinde yapılan bu çalışmada yüz yüze anket tekniği kullanılmıştır. Araştırma verileri 19.09.2024-494066 sayılı etik kararı doğrultusunda toplanmıştır. Etik kurul kararı çıktıktan sonra 25 Eylül-5 Kasım 2024 tarihleri arasında 24 park tek tek dolaşarak anket çalışması gerçekleştirilmiştir. Oluşturulan anket formu üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde park kullanıcılarının demografik özellikleri yer almıştır. İkinci bölümde kullanıcıların parklarla ilgili restoratif kalite algısını belirlemek için Algılanan Restoratiflik Ölçeği kullanılmıştır. Ölçek, Hartig ve arkadaşları (1997) tarafından geliştirilmiş olup Türkçe uyarlama çalışması Özçifçi ve arkadaşları (2021) tarafından yapılmıştır. Ölçek 26 madde ve dört alt boyuttan (uzaklaşma, büyüleyicilik, kapsam/ahenk ve uyumluluk) oluşmaktadır. Türkçe uyarlama çalışmasında ölçeğin uyum değerleri [χ^2 (293, N=279)=1043.43, $\chi^2/sd=2.59$, SRMR=0.075, CFI=0.91, RMSEA=0.075] kabul edilir bulunmuştur. Anketin üçüncü bölümünde park kullanıcılarının memnuniyetlerini ölçmek için Benek (2022) çalışmasından 3 madde ve tek boyuttan oluşan Ziyaretçi Memnuniyeti Ölçeği bulunmaktadır. Yazar, ölçeğin KMO değerini 0,739 ve güvenirliğini 0,877 olarak tespit etmiştir.

Çaycuma'daki 24 parkı kullanan kişilerden toplanan veriler SPSS 21 ile analiz edilmiştir. Bu çerçevede öncelikle ölçeklerin yapısal geçerliliklerine ve güvenirliklerine bakılmıştır. Yapısal geçerlilik için

Açıklayıcı Faktör Analizi yapılmış ve elde edilen yapının güvenilirliği için Cronbach Alpha değerlerine bakılmıştır. Daha sonra park kullanıcılarının parklarla ilgili algıladıkları restoratif kalite algıları ve memnuniyet düzeyleri hesaplanmıştır. Üçüncü aşamada kullanıcıların parklarla ilgili restoratif kalite algılarının ve memnuniyet düzeylerinin demografik özellikleri açısından anlamlı farklılık gösterip göstermediğine analiz edilmiştir. Bu çerçevede ikili karşılaştırmalar için Bağımsız Örneklem T testi (Independent Sample T testi), ikiden çok değişkenli karşılaştırmalar için Tek Yönlü ANOVA (One-Way ANOVA) testi yapılmıştır. Analizlerin dördüncü aşamasında kullanıcıların parklarla ilgili restoratif kalite algılarının memnuniyet düzeylerini etkileyip etkilemediğini belirlemek için regresyon analizi yapılmıştır.

3. Bulgular

Araştırmının bu bölümünde, Çaycuma'daki park kullanıcılarından elde edilen veriler analiz edilmiş ve ortaya çıkan bulgular raporlanmıştır.

3.1. Park Kullanıcılarının Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan kişilerin demografik özelliklerine göre dağılımı Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 2: Park Kullanıcılarının Demografik Özellikleri

Demografik Özellikler	Değişkenler	n	%
Cinsiyet	Kadın	573	58,8
	Erkek	401	41,2
Yaş	18-24 Yaş	125	12,8
	25-34 Yaş	166	17,0
	35-44 Yaş	408	41,9
	45-59 Yaş	197	20,2
	60 Yaş ve Üstü	78	8,0
Medeni Durum	Evli	710	72,9
	Bekâr	264	27,1
Eğitim Durumu	İlköğretim	371	38,1
	Lise	415	42,6
	Üniversite	138	14,2
	Lisansüstü	50	5,1
Gelir Durumu	Gelir Giderden Az	514	52,8
	Gelir Gidere Denk	349	35,8
	Gelir Giderden Fazla	111	11,4
Park Ziyaret Etme Sıklığı	Günde 1 Kez	238	24,4
	Günde 1'den Fazla Kez	182	18,7
	Ayda 1 Kez	69	7,1
	Ayda 1'den Fazla Kez	131	13,4
	Yılda 1 Kez	162	16,6
	Yılda 1'den Fazla Kez	192	19,7
Parka Götme Şekli	Yalnız	193	19,8
	Ailemle	220	22,6
	Çocuklarımla	280	28,7
	Arkadaşlarımla	191	19,6
	Diğer	90	9,2
Genel Toplam		974	100

Çaycuma'daki park kullanıcıları üzerinde yapılan çalışmaya toplam 974 kişi katılmıştır. Bunların %58,8'i kadın ve %41,2'si erkektir. Yaş oranları açısından en fazla katılımı sağlayan 35-44 yaşlarındaki kişiler olmuştur (%41,9). Park kullanıcılarının %72,9'u evli ve %27,1'i bekârdır. Katılımcıların büyük çoğunluğunun ilköğretim (%38,1) ve lise (%42,6) mezunu olduğu belirlenmiştir. Bununla birlikte araştırmaya katılanların büyük bir bölümü geliri giderinden az (%52,8) ve geliri giderine denk (%35,8) kişilerden oluşmaktadır. Katılımcıların park ziyaret etme sıklıklarına bakıldığında; sırasıyla günde bir kez (%24,4), yılda birkaç kez (%19,7), günde birkaç kez (%18,7), yılda bir kez (%16,6), ayda birkaç kez (%13,4) ve ayda bir kez (%7,1) şeklinde olduğu görülmektedir. Park kullanıcılarının %19,8'i yalnız, %22,6'sı ailesiyle, %28,7'si çocuklarıyla, %19,6'sı arkadaşlarıyla, %9,2'si de sevgilisi, nişanlısı, iş arkadaşları vb. kişilerle parkı ziyaret ettiğini belirtmiştir.

3.2. Ölçeklerin Geçerlilik ve Güvenirlik Sonuçları

Analizlere geçmeden önce araştırmada kullanılan ölçeklerin yapısal yönden geçerli ve güvenilir olup olmadığına bakılmıştır. Bu çerçevede "Algılanan Restoratif Kalite Ölçeği" ve "Ziyaretçi Memnuniyeti Ölçeği" için Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) yapılmıştır. Elde edilen yapı üzerinden verilerin güvenilir olup olmadığına karar vermek için Cronbach Alpha değerlerine bakılmıştır. Algılanan Restoratif Kalite Ölçeği'ne ilişkin AFA ve güvenilirlik sonuçları Tablo 3'te gösterilmiştir.

Tablo 3: Algılanan Restoratif Kalite Ölçeği ile İlgili Geçerlilik ve Güvenirlik Sonuçları

Boyutlar	Maddeler	Faktör Yüğü	α
Büyüleyicilik	Madde 9	0,914	0,974
	Madde 11	0,907	
	Madde 7	0,906	
	Madde 10	0,905	
	Madde 8	0,900	
	Madde 13	0,876	
	Madde 6	0,865	
	Madde 12	0,852	
Uyumluluk	Madde 20	0,872	0,948
	Madde 26	0,872	
	Madde 19	0,869	
	Madde 21	0,853	
	Madde 25	0,853	
	Madde 24	0,849	
	Madde 18	0,791	
	Madde 22	0,780	
	Madde 23	0,542	
Uzaklaşma	Madde 3	0,910	0,974
	Madde 1	0,910	
	Madde 5	0,900	
	Madde 2	0,894	
	Madde 4	0,881	
Kapsam	Madde 15	0,906	0,923
	Madde 17	0,898	
	Madde 16	0,897	
	Madde 14	0,892	
Toplam Varyans Açıklama Oranı		81,011	0,934
Kaiser-Meyer-Olkin (KMO)		0,905	

Bartlett testi: χ^2	32240,945	0,000
--	------------------	--------------

Park kullanıcılarından toplanan verilere AFA testi uygulanmış olup ölçeğin KMO değerinin 0,905 ve Bartlett değerinin anlamlı çıktığı tespit edilmiştir ($p < 0,01$). Bu değerler, 26 madde için 974 kişiden toplanan verilerin AFA için uygun ve yeterli olduğuna işaret etmektedir. Ölçeğin, toplam varyans açıklama oranı %81,011 olarak tespit edilmiştir. Bu değer; ≥ 55 olmasından dolayı toplanan verilerin araştırma problemine cevap verecek nitelikte olduğunu göstermektedir (Scherer vd., 1988). Ölçeğin faktör yükleri 0,35'ten büyük olmasından dolayı faktör yüklerinin de kabul edilir düzeyde olduğu belirlenmiştir (Tabachnick ve Fidell, 2013). Algılanan restoratif kalite ölçeğinin güvenirlik katsayısı genel hem boyutlar hem de genel olarak $\geq 0,70$ olduğundan dolayı ölçeğin yüksek güvenirlikte olduğuna karar verilmiştir (Akgül ve Çevik, 2003).

Çaycuma'daki park kullanıcılarından toplanan veriler doğrultusunda Ziyaretçi Memnuniyeti Ölçeği'ne AFA uygulanmıştır. Daha sonra veri setinin güvenilir olup olmadığına bakılmıştır. Elde edilen bulgular Tablo 4'teki şekildedir.

Tablo 4: Ziyaretçi Memnuniyeti Ölçeği ile İlgili Geçerlilik ve Güvenirlik Sonuçları

Boyutlar	Maddeler	Faktör Yüğü	α
Ziyaretçi Memnuniyeti	Madde 3	0,944	0,933
	Madde 1	0,937	
	Madde 2	0,935	
Toplam Varyans Açıklama Oranı		88,140	
Kaiser-Meyer-Olkin (KMO)		0,767	
Bartlett testi: χ^2	2416,322	0,000	

Park kullanıcılarından toplanan verilere uygulanmış olan AFA sonucunda; ölçeğin KMO değeri $0,767 \geq 0,60$ ve Bartlett küresellik testi $p < 0,01$ düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Buna göre 3 ifade için 974 kişiden toplanan cevapların AFA yapmak için yeterli olduğu ortaya çıkmıştır. Ölçek tek boyutlu bir yapı göstermiştir. Literatürde bu yapıdaki ölçeklerde varyans açıklama oranının en az 0,30 olması gerektiği kabul edilmektedir (Gürbüz ve Şahin, 2018). Bu çalışmada varyans açıklama oranı %88,140 olarak tespit edilmiştir. Ölçeğin faktör yük değerlerinin $\geq 0,35$ olmasına dikkat edilmiştir (Çokluk vd., 2016). Buna göre; faktör yük değerlerinin kabul edilir düzeyde olduğu belirlenmiştir. Bununla birlikte ölçeğin Cronbach Alpha katsayısı $\geq 0,70$ olduğu için verilerin yüksek düzeyde güvenilir olduğu tespit edilmiştir (Akgül ve Çevik, 2003).

3.3. Tanımlayıcı İstatistiklere Yönelik Bulgular

Araştırmanın bu kısmında; park kullanıcılarının, parkların restoratif kalitesine ilişkin algılarını ve parklarla ilgili memnuniyet düzeylerini belirlemek için vermiş oldukları cevapların aritmetik ortalamaları hesaplanmıştır. Bulgular Tablo 5'teki gibidir.

Tablo 5: Algılanan Restoratif Kalite ve Park Memnuniyetine İlişkin Bulgular

Değişkenler	n	Min.	Max.	$\bar{X}$	SS
Algılanan Restoratif Kalite	974	1,00	5,00	3,071	0,815
Büyüleyicilik	974	1,00	5,00	3,175	1,325
Uyumluluk	974	1,00	5,00	3,069	1,182
Uzaklaşma	974	1,00	5,00	3,180	1,372
Kapsam	974	1,00	5,00	2,860	1,231
Park Memnuniyeti	974	1,00	5,00	3,250	1,338

Park kullanıcıları gittikleri parkı kısmen büyüleyici ($\bar{X}=3,17$) ve kısmen beklentileriyle uyumlu ($\bar{X}=3,06$) görmekle birlikte söz konusu parkın uzaklaşma isteklerine kısmen cevap verdiğini ($\bar{X}=3,18$) ve zihinlerini

boşaltmaya kısmen cevap verdiğini ($\bar{X}=2,86$) belirtmişlerdir. Bu nedenlerden dolayı parklarla ilgili olarak algıladıkları restoratif kalitenin orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir ($\bar{X}=3,07$). Bununla birlikte kullanıcıların parklarla ilgili memnuniyet düzeylerinin de orta düzeyde olduğu belirlenmiştir ($\bar{X}=3,25$).

3.4. Farklılık Analizlerine İlişkin Bulgular

Park kullanıcılarının restoratif kalite algıları ve park memnuniyeti cinsiyetlerine, yaşlarına, medeni durumlarına, eğitim ve gelir durumlarına, park ziyaret etmek sıklıklarına, parkları ziyaret etmek şekillerine ve tercih parklara göre karşılaştırılmıştır. Park kullanıcılarının cinsiyetlerine göre restoratif kalite algıları ve park memnuniyeti düzeyleri karşılaştırılmış olup bulgular Tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 6: Cinsiyet Açısından Farklılık Analizi Sonuçları

Değişkenler	Cinsiyet	n	$\bar{X}$	SS	t	p
Algılanan Restoratif Kalite	Kadın	573	3,020	0,864	-2,415	0,016*
	Erkek	401	3,144	0,734		
Park Memnuniyeti	Kadın	573	3,194	1,322	-1,551	0,121
	Erkek	401	3,330	1,358		

* $p<0,05$

Araştırmaya katılan erkek kullanıcıların parklarla ilgili restoratif kalite algıları, kadınların algılarından daha olumlu çıkmıştır ($t=-2,415$; $p<0,05$). Buna karşın hem kadınların hem de erkeklerin parklarla ilgili memnuniyet düzeyleri birbirine yakın çıkmıştır ($t=-1,551$; $p>0,05$).

Parklarla ilgili restoratif kalite algısı ve park memnuniyeti park kullanıcılarının yaşları açısından karşılaştırılmış ve bulgular Tablo 7'de gösterilmiştir.

Tablo 7: Yaş Açısından Farklılık Analizi Sonuçları

Değişken	Yaş	n	$\bar{X}$	SS	F	p	Tukey
Algılanan Restoratif Kalite	1. 18-24 Yaş	125	2,947	0,738	1,988	0,094	-
	2. 25-34 Yaş	166	3,012	0,791			
	3. 35-44 Yaş	408	3,149	0,896			
	4. 45-59 Yaş	197	3,060	0,818			
	5. 60 Yaş ve Üstü	78	3,013	0,394			
Park Memnuniyeti	1. 18-24 Yaş	125	3,240	1,290	1,662	0,157	-
	2. 25-34 Yaş	166	3,018	1,407			
	3. 35-44 Yaş	408	3,288	1,356			
	4. 45-59 Yaş	197	3,321	1,240			
	5. 60 Yaş ve Üstü	78	3,380	1,384			

* $p<0,05$

Park kullanıcılarının yaşları açısından parklarla ilgili restoratif kalite algıları ve memnuniyet düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($p>0,05$).

Evli ve bekâr park kullanıcılarının restoratif kalite algıları ve park memnuniyetleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığına bakılmış olup ilgili sonuçlar Tablo 8'de belirtilmiştir.

Tablo 8: Medeni Durum Açısından Farklılık Analizi Sonuçları

Değişkenler	Medeni Durum	n	$\bar{X}$	SS	t	p
Algılanan Restoratif Kalite	Evli	710	3,079	0,857	0,531	0,596
	Bekâr	264	3,050	0,689		
Park Memnuniyeti	Evli	710	3,317	1,328	2,595	0,010*
	Bekâr	264	3,068	1,349		

* $p < 0,05$

Park kullanıcılarının parklarla ilgili restoratif kalite algıları medeni durumları açısından anlamlı bir farklılık göstermemiştir ($p > 0,05$). Buna karşın evlilerin bekârlardan daha fazla parklardan memnun oldukları tespit edilmiştir ($t = 2,595$; $p < 0,05$).

Algılanan restoratif kalite ile park memnuniyeti park kullanıcılarının eğitim durumları açısından karşılaştırılmış ve bulgular Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9: Eğitim Durumu Açısından Farklılık Analizi Sonuçları

Değişken	Eğitim Durumu	n	$\bar{X}$	SS	F	p	Tukey
Algılanan Restoratif Kalite	1. İlköğretim	371	3,110	0,903	1,182	0,315	-
	2. Lise	415	3,059	0,812			
	3. Üniversite	138	2,971	0,633			
	4. Lisansüstü	50	3,156	0,539			
Park Memnuniyeti	1. İlköğretim	371	3,305	1,315	0,601	0,614	-
	2. Lise	415	3,240	1,351			
	3. Üniversite	138	3,198	1,334			
	4. Lisansüstü	50	3,066	1,423			

* $p < 0,05$

Park kullanıcılarının parklarla ilgili restoratif kalite algıları ve memnuniyet düzeyleri eğitim durumları açısından anlamlı bir farklılık göstermemiştir ($p > 0,05$).

Gelir durumu açısından araştırmaya katılanların parklarla ilgili restoratif kalite algıları ve memnuniyet düzeyleri karşılaştırılmıştır. Elde edilen bulgular Tablo 10’daki gibidir.

Tablo 10: Gelir Durumu Açısından Farklılık Analizi Sonuçları

Değişken	Gelir Durumu	N	$\bar{X}$	SS	F	p	Tukey
Algılanan Restoratif Kalite	1. Gelir Giderden Az	514	3,056	0,835	0,197	0,821	-
	2. Gelir Gidere Denk	349	3,092	0,775			
	3. Gelir Giderden Fazla	111	3,075	0,850			
Park Memnuniyeti	1. Gelir Giderden Az	514	3,248	1,346	2,021	0,133	-
	2. Gelir Gidere Denk	349	3,322	1,318			
	3. Gelir Giderden Fazla	111	3,030	1,351			

* $p < 0,05$

Park kullanıcılarının parklarla ilgili restoratif kalite algıları ve memnuniyet düzeyleri gelir durumları açısından birbirine yakın çıkmıştır ($p > 0,05$).

Park ziyareti sıklığına göre araştırmaya katılanların parklarla ilgili restoratif kalite algıları ve memnuniyet düzeyleri karşılaştırılmıştır. Elde edilen bulgular Tablo 11'de verilmiştir.

Tablo 11: Park Ziyareti Sıklığı Açısından Farklılık Analizi Sonuçları

Değişken	Park Ziyareti Sıklığı	N	$\bar{X}$	SS	F	p	Tukey
Algılanan Restoratif Kalite	1. Günde 1 Kez	238	3,157	0,816	6,279	0,000*	1>2 3>2,4 6>2
	2. Günde 1'den Fazla Kez	182	2,847	0,835			
	3. Ayda 1 Kez	69	3,401	0,903			
	4. Ayda 1'den Fazla Kez	131	2,969	0,710			
	5. Yılda 1 Kez	162	3,075	0,661			
	6. Yılda 1'den Fazla Kez	192	3,126	0,887			
Park Memnuniyeti	1. Günde 1 Kez	238	3,267	1,384	8,612	0,000*	1>2 3>1,2 3>4 5>2 6>2
	2. Günde 1'den Fazla Kez	182	2,763	1,284			
	3. Ayda 1 Kez	69	3,782	0,957			
	4. Ayda 1'den Fazla Kez	131	3,157	1,358			
	5. Yılda 1 Kez	162	3,386	1,332			
	6. Yılda 1'den Fazla Kez	192	3,446	1,308			

*p<0,05

Günde bir kez ve yılda birkaç kez parka giden kişilerin parkların restoratif kalitesi ile ilgili algıları, günde birkaç kez parka gidenlerin algılarından daha olumlu çıkmıştır. Ayrıca ayda bir kez parka gidenlerin restoratif kalite algılarının, günde birkaç kez ve ayda birkaç kez gidenlerin algısından daha olumlu bulunmuştur (F=6,279; p<0,05). Park memnuniyeti açısından bakıldığında; günde bir kez, yılda bir kez ve yılda birkaç kez parka gidenlerin, günde birkaç kez gidenlerden daha memnun oldukları; ayda bir kez parka gidenlerin de günde bir kez, günde birkaç kez ve ayda birkaç kez parka gidenlerden daha fazla memnun kaldıkları belirlenmiştir (F=8,612; p<0,05).

Parka gitme şekline göre araştırmaya katılanların parklarla ilgili restoratif kalite algıları ve memnuniyet düzeyleri karşılaştırılmış olup ilgili bulgular Tablo 12'de verilmiştir.

Tablo 12: Parka Gitme Şekli Açısından Farklılık Analizi Sonuçları

Değişken	Parka Gitme Şekli	N	$\bar{X}$	SS	F	p	Tukey
Algılanan Restoratif Kalite	1. Yalnız	193	2,559	0,776	71,206	0,000*	2>1
	2. Ailemle	220	2,868	0,606			3>1,2
	3. Çocuklarımla	280	3,219	0,817			3>5
	4. Arkadaşlarımla	191	3,706	0,685			4>1,2
	5. Diğer	90	2,858	0,556			4>3,5
Park Memnuniyeti	1. Yalnız	193	3,098	1,310	20,698	0,000*	5>1
	2. Ailemle	220	2,827	1,389			3>1,2
	3. Çocuklarımla	280	3,504	1,234			3>5
	4. Arkadaşlarımla	191	3,764	1,303			4>1,2
	5. Diğer	90	2,725	1,085			4>5

*p<0,05

Parka gitme şekli açısından parka ailesiyle ve diğer şekillerde gidenlerin restoratif kalite algıları yalnız gidenlerin algısından; çocuklarıyla gidenlerin algıları, yalnız, ailesiyle ve diğer şekillerde gidenlerin algısından; arkadaşlarıyla gidenlerin algısı, yalnız, ailesiyle, çocuklarıyla ve diğer şekillerde gidenlerin algısında daha olumlu bulunmuştur ($F=71,206$; $p<0,05$). Bununla birlikte parka çocukları ve arkadaşlarıyla gidenlerin diğerlerinden daha fazla gittikleri parktan memnun kaldıkları tespit edilmiştir ($F=20,698$; $p<0,05$).

Algılanan restoratif kalite ile park memnuniyeti park kullanıcılarının gittikleri parklar açısından karşılaştırılmış ve ilgili bulgular Tablo 13'te verilmiştir.

Tablo 13: Tercih Edilen Park Açısından Farklılık Analizi Sonuçları

Değişken	Park Adı	N	$\bar{X}$	SS	F	p	Tukey
Algılanan Restoratif Kalite	1. Aydınlar Merkez Parkı	49	2,951	0,607	13,03 8	0,000 *	3>2
	2. Cina Parkı	48	2,449	0,930			3>11
	3. Gemiciler Kabuklar Parkı	40	3,114	0,921			5>2,11
	4. Hacılar Parkı	46	2,837	0,851			5>12,18
	5. Has Fırın Parkı	54	3,264	0,743			5>19,22
	6. Hasan Akgönül Parkı	61	3,049	0,894			6>2,11
	7. Hikmet Odabaş Parkı	38	3,769	0,761			7>1,2,3
	8. Hürriyet Caddesi Parkı	35	2,933	0,721			7>4,6,8
	9. Hüseyin Beyler Parkı	42	2,950	1,043			7>9,11
	10. Kayıkçılar Arıcıoğlu Parkı	31	3,363	0,998			7>12,14
	11. Lennetsdat Caddesi Park	35	2,401	1,020			7>15,16
	12. Meltem Sitesi Parkı	31	2,638	0,944			7>18,19
	13. Merkez Cevdet Müftüoğlu Parkı	35	3,806	0,510			7>22
	14. Palmiye Sokak Parkı	38	2,944	0,470			10>2,11
	15. Pehlivanlar Kent Ormanı	40	2,872	0,505			10>12,1 8
	16. Pehlivanoğlu Caddesi Park 1	38	3,105	0,391			10>19,2 2
	17. Pehlivanoğlu Caddesi Park 2	40	3,520	0,493			13>1,2,3
	18. Sıracevizler Parkı	38	2,599	0,420			13>4,6,8
	19. Sofular Merkez Parkı	35	2,689	0,676			13>9,11
	20. Veliöğlu Mahallesi Afet Evleri Parkı	30	4,034	0,539			13>12,1 4
	21. Yalı Caddesi Parkı	44	3,346	0,552			13>15,1 6
	22. Yaşam Park	48	2,705	0,651			13>18,1 9
	23. Yeşiltepe Ahatlar Parkı	41	3,291	0,348			13>22
	24. Zümrüt Evler Parkı						16>2,11
							17>1,2,4
							17>11,1 2
		37	3,438	0,312			17>15,1 8
							17>19,2 2
							20>tümü

* $p<0,05$

Parkların restoratif kalite algısı arasındaki farklılıklar Tukey kısmında görülmekle birlikte en olumsuz kalite algısına sahip kişilerin Lennetsdat Caddesi Parkı kullanıcıları oldukları ve en olumlu kalite algısına sahip kişilerin ise Velioğlu Mahallesi Afet Evleri Parkı'nı kullanan kişiler oldukları söylenebilir ($F=13,038$; $p<0,05$).

Tablo 13: Tercih Edilen Park Açısından Farklılık Analizi Sonuçları (devamı)

Değişken	Park Adı	N	$\bar{X}$	SS	F	p	Tukey
Park Memnuniyeti	1. Aydınlar Merkez Parkı	49	3,353	1,114	8,370	0,000*	1>15,18
	2. Cına Parkı	48	2,847	1,247			2,3,4>18
	3. Gemiciler Kabuklar Parkı	40	2,991	1,433			5>15,18
	4. Hacılar Parkı	46	2,782	1,366			6>15,18
	5. Has Fırın Parkı	54	3,463	1,448			7>15,18
	6. Hasan Akgönül Parkı	61	3,360	1,370			7>19
	7. Hikmet Odabaş Parkı	38	3,649	1,197			8>15,18
	8. Hürriyet Caddesi Parkı	35	3,657	1,312			8>19
	9. Hüseyin Beyler Parkı	42	3,341	0,906			9,10>18
	10. Kayıkçılar Arıcıoğlu Parkı	31	3,311	1,321			11,12>18
	11. Lennetsdat Caddesi Park	35	3,047	1,204			13>2,3
	12. Meltem Sitesi Parkı	31	3,129	1,070			13>4,11
	13. Merkez Cevdet Müftüoğlu Parkı	35	4,247	0,729			13>12,14
	14. Palmiye Sokak Parkı	38	2,763	1,428			13>15,18
	15. Pehlivanlar Kent Ormanı	40	2,375	1,396			13>19,22
	16. Pehlivanoğlu Caddesi Park 1	38	4,096	0,886			13>23
	17. Pehlivanoğlu Caddesi Park 2	40	3,800	1,244			16>2,3
	18. Sıracevizler Parkı	38	1,754	0,829			16>4,14
	19. Sofular Merkez Parkı	35	2,514	1,491			16>15,18
	20. Velioğlu Mahallesi Afet Evleri Parkı	30	4,033	0,919			16>19
	21. Yalı Caddesi Parkı	44	3,575	1,416			17>4,14
	22. Yaşam Park	48	3,194	1,352			17>15,18
	23. Yeşiltepe Ahatlar Parkı	41	3,089	1,166			17>19
	24. Zümrüt Evler Parkı	37	3,846	0,989			20>2,4
							20>14,15
							20>18,19
							21>15,18
							21>19
							22,23>18
							24>2,3,4
							24>18,19

* $p<0,05$

Parklara göre kullanıcıların memnuniyet düzeyleri arasında anlamlı farklılıklar olmakla birlikte Sıracevizler Parkı'nı kullananların en memnuniyetsiz; Merkez Cevdet Müftüoğlu Parkı'nı kullananların da en memnun kullanıcılar oldukları görülebilmektedir ($F=8,370$; $p<0,05$).

3.5. Restoratif Kalite Algısının Park Memnuniyeti Üzerindeki Etkisi

Araştırmanın bu kısmında; park kullanıcılarının parkların restoratif kalitelerine ilişkin algılarının memnuniyet düzeyleri üzerinde etkisi olup olmadığı incelenmiş olup bulgular Tablo 14'teki şekildedir.

Tablo 14: Restoratif Kalite Algısının Park Memnuniyeti Üzerindeki Etkisi

Değişkenler	B	S.H	β	t	p
Sabit	0,864	0,147		5,864	0,000*
Algılanan Restoratif Kalite	0,777	0,046	0,473	16,746	0,000*
R=0,473	R²=0,224	Adj. R²=0,223	F_(390,208)=280,430; p<0,05		

*p<0,05

Parkların restoratif kalitesine ilişkin algı ile park memnuniyeti için oluşturulan model anlamlı çıkmıştır [F=280,430; p<0,05]. Modele göre, parklarla ilgili restoratif kalite algısı, park kullanıcılarının memnuniyet düzeylerini %22,3 oranında etkilemektedir. Başka bir deyişle park kullanıcılarının parklarla ilgili algıları olumlu hale geldikçe memnuniyet düzeyleri 0,777 birim arttığı görülmüştür.

Sonuç ve Öneriler

Kent parkları; insanların şehir yaşamının stresinden kurtulmak, dinlenmek, eğlenmek ve spor yapmak gibi aktiviteleri gerçekleştirmek için tercih ettikleri mekânlardır. Bu mekânların restoratif kalitesi, yani parkların kullanıcıların istek ve beklentileriyle uyumlu olması, onları büyümesi, kafalarını dağıtacak nitelikte olması, monotonluktan ve kentin sıkıcı ortamından uzaklaşma isteklerini karşılaması, onların memnun olmalarında belirleyici bir rol oynamaktadır. Bu düşünceden hareketle Zonguldak ilinin Çaycuma ilçesindeki 24 parkı kullanan kişilerin parklarla ilgili restoratif kalite algılarının memnuniyetleri üzerindeki etkisi incelenmiştir.

Çalışmada park kullanıcıları gittikleri parkı kısmen rahatlatıcı ve kısmen beklentileriyle uyumlu görmekle birlikte söz konusu parkın uzaklaşma isteklerine kısmen cevap verdiğini ve zihinlerini boşaltmaya kısmen cevap verdiğini belirtmişlerdir. Bu nedenlerden dolayı parklarla ilgili olarak algıladıkları restoratif kalitenin orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte kullanıcıların parklarla ilgili memnuniyet düzeylerinin de orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Kentsel yeşil alanların vatandaşların yaşam kalitesi üzerindeki işlevselliği tartışılmaz bir gerçektir. Bu alanlarda ağaçların bulunması ve yürüyüş yerleri bulunmasının kentsel yeşil alanların çok değerli unsurları olduğunu ve bu alanlara yakın yaşayanların daha fazla mutlu oldukları ve gelişmiş refaha kavuştuklarını unutmamak gerekir.

Çalışmada park kullanıcılarının restoratif kalite algıları ve park memnuniyeti; cinsiyetlerine, yaşlarına, medeni durumlarına, eğitim ve gelir durumlarına, park ziyaret etmek sıklıklarına, parkları ziyaret etmek şekillerine ve tercih parklara göre karşılaştırılmıştır. Buna göre, erkek kullanıcıların parklarla ilgili restoratif kalite algıları, kadınların algılarından daha olumlu çıkmıştır. Buna karşın hem kadınların hem de erkeklerin parklarla ilgili memnuniyet düzeyleri, birbirine yakın çıkmıştır. Park kullanıcılarının parklarla ilgili restoratif kalite algıları, medeni durumları açısından anlamlı bir farklılık göstermemiştir. Buna karşın evlilerin bekârlardan daha fazla parklardan memnun oldukları tespit edilmiştir. Park kullanıcılarının yaşları, eğitim durumları ve gelir durumları açısından parklarla ilgili restoratif kalite algıları ve memnuniyet düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Park ziyareti sıklığına göre, günde bir kez ve yılda birkaç kez parka giden kişilerin parkların restoratif kalitesi ile ilgili algıları, günde birkaç kez parka gidenlerin algılarından daha olumlu çıkmıştır. Ayrıca ayda bir kez parka gidenlerin restoratif kalite algıları, günde birkaç kez ve ayda birkaç kez gidenlerin algılarından daha olumlu bulunmuştur. Park memnuniyeti açısından bakıldığında, günde bir kez, yılda bir kez ve yılda birkaç kez parka gidenlerin, günde birkaç kez gidenlerden daha memnun oldukları; ayda bir kez parka gidenlerin de günde bir kez, günde birkaç kez ve ayda birkaç kez parka gidenlerden daha

fazla memnun kaldıkları belirlenmiştir. Çıkan sonuçlar, kent yönetiminin mevcut park bakım sistemlerinin iyileştirilerek sürdürülebilir ve yaşanabilir kentsel ortamlar yaratmaları gerektiğini göstermektedir.

Parka gitme şekli açısından parka ailesiyle ve diğer şekillerde gidenlerin restoratif kalite algıları yalnız gidenlerin algısından; çocuklarıyla gidenlerin algıları, yalnız, ailesiyle ve diğer şekillerde gidenlerin algısından; arkadaşlarıyla gidenlerin algısı, yalnız, ailesiyle, çocuklarıyla ve diğer şekillerde gidenlerin algısından daha olumlu bulunmuştur. Bununla birlikte parka çocukları ve arkadaşlarıyla gidenlerin, diğerlerinden daha fazla gittikleri parktan memnun kaldıkları tespit edilmiştir.

Parkların restoratif kalite algısı arasındaki farklılıklar görülmekle birlikte, en olumsuz kalite algısına sahip kişilerin Lennetsdat Caddesi Parkı kullanıcıları oldukları ve en olumlu kalite algısına sahip kişilerin ise Velioğlu Mahallesi Afet Evleri Parkı'nı kullanan kişiler oldukları söylenebilir. Parklara göre kullanıcıların memnuniyet düzeyleri arasında anlamlı farklılıklar olmakla birlikte, Sıracevizler Parkı'nı kullananların en memnuniyetsiz, Merkez Cevdet Müftüoğlu Parkı'nı kullananların da en memnun kullanıcılar oldukları belirlenmiştir. Dolayısıyla farklı sosyal ve kültürel geçmişlere sahip park kullanıcılarının portföyü, memnuniyet düzeyi hakkında bilgi vermektedir.

Çalışmada parklarla ilgili restoratif kalite algısının park kullanıcılarının memnuniyet düzeylerini %22,3 oranında etkilediği belirlenmiştir. Dolayısıyla parkların, kullanıcıların istek ve beklentileriyle uyumlu olması, onları büyümesi, monotonluktan ve kentin sıkıcı ortamından uzaklaşma isteklerini karşılaması oranında onları memnun ettiği ortaya konulmuştur. Çalışmada, kent parklarının, kullanıcıların istek ve beklentileri göz önünde bulundurularak restore edilmesinin aynı zamanda memnuniyetlerini de beraberinde getirdiği belirlenmiştir. Bu çalışmadan elde edilen bulgular farklı çalışma (Aksu ve arkadaşları, 2017; Alabbas ve Polat, 2018; Altuntaş, 2020; Baykurt ve Kaya, 2021) sonuçlarıyla uyumluluk göstermektedir.

Günümüz kentleri için parkların önemli bir prestij kaynağı olarak görüldüğü bilinmektedir. Dolayısıyla bu alanlardan herkesin memnun olmasını sağlamak, oldukça güç olmakla birlikte, kent sakinleri üzerinde yapılacak araştırmalarla o yerde kurulması düşünülen park unsurlarının nasıl olması gerektiğine karar verilebilmektedir. Dolayısıyla bu çalışmada elde edilen sonuçların kent yetkilileri için önemli bir veri kaynağı olacağı düşünülmektedir. Bundan sonra yapılacak çalışmaların farklı kentleri kapsayacak şekilde gerçekleştirilmesi, kent parkları arasındaki niteliksel farklılıkların ortadan kalkmasına katkıda bulunacağı düşünülmektedir.

Etik Standart ile Uyumluluk

Çıkar Çatışması: [TR] Yazar / yazarlar, kendileri ve / veya diğer üçüncü kişi ve kurumlarla çıkar çatışmasının olmadığını veya varsa bu çıkar çatışmasının nasıl oluştuğuna ve çözüleceğine ilişkin beyanlar ile yazar katkısı beyan formları makale süreç dosyalarına ıslak imzalı olarak eklenmiştir.

[EN] The author(s) declare that they do not have a conflict of interest with themselves and/or other third parties and institutions, or if so, how this conflict of interest arose and will be resolved, and author contribution declaration forms are added to the article process files with wet signatures.

Etik Kurul İzni: Bu çalışma için Etik Kurul iznine gerek vardır. Buna ilişkin ıslak imzalı onam formu, makale süreç dosyasına eklenmiştir.

Finansal Destek: Finansal destek bulunmamaktadır.

KAYNAKLAR

- A Akbulut, Z. ve Topay, M. (2020). Antalya Atatürk Kültür Parkı örneğinde Rekreatif Ekosistem Hizmetlerinin Değerlendirilmesi. *Mimarlık Bilimleri ve Uygulamaları Dergisi*, 5(1), 64-80.
- Akgül, A. ve Çevik, O. (2003). İstatistiksel Analiz Teknikleri, SPSS'te İşletme Yönetimi Uygulamaları. Ankara: Emek Ofset Ltd. Şti.
- Akın, E. S. ve Kavasoğulları, A. (2022). Kent Mobilyalarının Kent Kimliği ile İlişkisi: Yozgat Çapanoğlu Kent Parkı Örneği. *Turkish Journal of Forest Science*, 6 (1), 60-79.
- Aksu, V. Ö., Kılıç, C., Düzgüneş E., Araz, N. ve Öztürk, K. (2017). Altındere Vadisi Millî Parkı Kullanıcılarının Rekreatif Memnuniyetini Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi. *Orman Genel Müdürlüğü Ormancılık Araştırma Dergisi*, 4 (1), 30-45.
- Aktaş, D. ve Kiper, T. (2022). Kentsel Yaşam Kalitesi Temelinde Park Alanlarında Görüntü Düzeylerinin Belirlenmesi: Tekirdağ/Çorlu Örneği. *Gaziosmanpaşa Bilimsel Araştırma Dergisi*, 11 (2), 165-179.
- Akten, S. ve Yücedağ, C. (2022). Isparta Çünür Mahallesi Park ve Konut Bahçelerinin Peyzaj Tasarımı Açısından İncelenmesi. *Artvin Çoruh Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, 23 (1), 51-64.
- Alabbas, W. G. ve Polat, A. T. (2018). Comparison of Park Users' Satisfaction in the Example of Konya and Kirkuk Cities. *Selcuk Journal of Agriculture and Food Sciences*, 32 (3), 440-448.
- Alabbas, W. G. ve Polat, A. T. (2019). Comparative Analysis of Park User Preferences in Konya (Turkey) and Kirkuk (Iraq) Cities. *Journal of the Institute of Science and Technology*, 9 (2), 1128-1143.
- Altuntaş, A. (2020). Tillo Tabiat Parkı'nın Kullanıcı Memnuniyeti Açısından Değerlendirilmesi. *Avrupa Bilim ve Teknoloji Dergisi*, (18), 359-367.
- Arisoy, N. (2023). Examining the Relationship Between the Socio-Demographic Characteristics of Park Visitors and Park Use by Nonlinear Canonical Correlation Analysis: The case study of Konya. *Journal of Anatolian Environmental and Animal Sciences*, 8 (3), 500-506.
- Aslan, B. G. ve Ünal-Ankaya, F. (2020). Kentsel Peyzaj Kapsamında Türkiye (İzmir/Bornova) Büyük Park'ın Engelli Standartları Açısından Değerlendirilmesi. *Ulusal Çevre Bilimleri Araştırma Dergisi*, 3 (3), 110-118.
- Atıcı, E. ve Çelen-Öztürk, A. (2021). Sağlıklı Kent Bağlamında Çocuk Parklarındaki Oyun Alanları Analizi: Eskişehir Kenti Örneği. *Kent Araştırmaları Dergisi*, 12 (34), 1645-1675.
- Ayhan, A. ve Atabeyoğlu, Ö. (2020). Giresun Kenti Parklarında Kullanıcı Memnuniyeti. *Kent Kültürü ve Yönetimi Hakemli Elektronik Dergi*, 13 (2), 305-314.
- Aykal, F. D., Yılmaz, A. ve Çelik, S. (2017). Kent Parklarının Erişilebilirliği Üzerine Bir Araştırma: Van Dilek Doğan Kent Parkı Örneği. *Mühendislik Bilimleri ve Tasarım Dergisi*, 5 (Özel Sayı: Ergonomi-2016), 29-40.
- Baykurt, G. ve Kara, B. (2021). Kentsel-Kamusal Mekânların Kullanılabilirliği Üzerine Bir Araştırma: Nazilli Atatürk Parkı Örneği. *Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 25 (2), 229-237.
- Benek, H. (2022). Müze Deneyim Değerinin Ziyaretçi Memnuniyetine Etkisinde Ziyaretçi İlgeniminin Rolü: Göreme Açık Hava Müzesi örneği (Yayınlanmamış doktora tezi). Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Nevşehir.

- Cengiz, C., Cengiz, B. ve Bekci, B. (2012). Environmental Quality Analysis for Sustainable Urban Public Green Spaces Management in Bartın, Turkey. *Journal of Food Agriculture & Environment*, 10(3-4), 938-946.
- Chiesura, A. (2004). The Role of Urban Parks for the Sustainable city. *Landscape and Urban Planning*, 68, 129-138.
- Çokluk, Ö., Şekercioğlu, G. ve Büyüköztürk, Ş. (2016). Sosyal Bilimler İçin Çok Değişkenli İstatistik SPSS ve LISREL Uygulamaları. 4. Baskı, Ankara: Pegem Akademi.
- Gürbüz, S. ve Şahin, F. (2018). Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri: Felsefe-Yöntem-Analiz. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Hartig, T., Korpela, K., Evans, G.W. ve Gärling, T. (1997). A Measure of Restorative Quality in Environments. *Scandinavian Housing & Planning Research*, 14, 175-194.
- Kebede, B. G. ve Besim, D. Y. (2024). Urban Parks in Developing Countries: Challenges and Opportunities in Addis Ababa, Ethiopia. *Journal of Design for Resilience in Architecture & Planning*, 5 (2), 269-286.
- Ling, E. Z., Perumal, V., Meng, L., Abdul Rahman, A. R., Yahaya, M. F. ve Tualeka, A. R. (2023). Development of Urban Park Public Seating Design Strategies in the Post-Pandemic. *SHS Web of Conferences*, 158, 1-5.
- Loures, L., Santos, R. ve Panagopoulos, T. (2007). Urban Parks and Sustainable City Planning-the Case of Portimão, Portugal. *Wseas Transactions on Environment and Development*, 3 (10), 171-180.
- Lu, J., Xiao, X., Huang, X., Chuai, X., Li, Z., Wei, H. ve Wang, S. (2024). Big Data Insights into Urban Park Use in the Pandemic: Changes in Visitation Patterns and Exacerbated Social Inequalities in the U.S. Cities, 152.
- Özçifçi, İ., Kaymaz, I., Tazebay, İ. ve Elmalı, F. (2021). Çevrenin Restoratif Kalitesinin Ölçümü: Algılanan Restoratiflik Ölçeğinin Türkçeye Uyarlanması. *Avrupa Bilim ve Teknoloji Dergisi*, (23), 288-295.
- Scherer, R. F., Wiebe, F.A., Luther, D. C. ve Adams, J. S. (1988). Dimensionality of Coping: Factor Stability Using the Ways of Coping Questionnaire. *Psychological Reports*, 62 (3), 763-770.
- Şimşek, A. (2012). Evren ve örneklem. *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri* (s. 108-133), Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayını No: 2653.
- T.C. Çaycuma Belediyesi. (2024). Nüfus. <https://caycuma.bel.tr/nufus/>, [Erişim Tarihi: 06.11.2024].
- T.C. Çaycuma Kaymakamlığı. (2024). Çaycuma'nın Tanıtımı. <http://www.caycuma.gov.tr/caycumanin-tanitimi>, [Erişim Tarihi: 06.11.2024].
- Tabachnick, B. G. ve Fidel, L. S. (2013). *Using Multivariate Statistics*. USA: Pearson Education Limited.
- URL 1. Zonguldak Nüfusu. https://www.nufusu.com/ilce/merkez_zonguldak-nufusu, [Erişim Tarihi: 03.01.2025].
- Zaynı Abdein, A.S. ve Taşgın, E. (2024). Bireylerin Rekreatif Alan Tercihlerine Etki Eden Faktörler ile Memnuniyet Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Türk Spor Bilimleri Dergisi*, 7 (2), 40-50.

EXTENDED SUMMARY

Research Problem

It was aimed to investigate the effect of the perception of local people in Çaycuma district of Zonguldak province regarding the restorative quality of urban parks on their satisfaction.

Research Questions

The effect of the restorative quality perceptions of the parks on the satisfaction of the users of 24 parks in Çaycuma district of Zonguldak province was examined. Data was collected from a total of 974 park users with the convenience sampling method. Face-to-face survey technique was used as the data collection tool. The data obtained data were analyzed with SPSS 21 program. As a result of the analyses, it was determined that the restorative quality perception and user satisfaction regarding the parks were at a moderate level. It was determined that the perception and satisfaction in question showed significant differences in terms of some demographic characteristics of the users. In addition, it was found that the effect of the restorative quality perception regarding the parks on user satisfaction was positive.

Introduction & Literature Review

Cities are environments where people who live collectively spend their social lives, carry traces of their past, and enable people to renew themselves by participating in recreational activities (Akten and Yücedağ, 2022). Although their developments are different, these environments have been physical living spaces that started with the transition of human beings to settled life and, although they have changed in terms of quantity today, include and shape their lifestyle, social and cultural development, social relations, and contain differences in economic and demographic aspects (Akin and Kavasogullari, 2022). Urbanization gained a different dimension and speed in terms of quality and quantity during the industrial revolution, which experienced mass urbanization in the 19th century, and throughout the 20th century (Ayhan and Atabeyoglu, 2020; Loures et al., 2007). In this process, with the acceleration of technological developments, individuals' working hours decreased, their income and education levels increased, and their free time increased. There has been an increase in the rate of people's participation in recreational activities, especially in terms of efficient use of free time (Zaynl Abdein and Tasgin, 2024). In this process, urban parks have become one of the only areas of recreational activities. Urban parks have begun to be evaluated as an important tool in increasing people's quality of life by re-establishing the disconnected nature-human relationship that has emerged due to urbanization within the complex structure of urban organization (Aykal et al., 2017; Chiesura, 2004). In addition, urban parks have become areas especially chosen by families with children, as it is known that play is one of the most important factors in the physical and spiritual development of children (Atici and Çelen-Öztürk, 2021).

Urban parks are defined as areas where people rest, have fun and perform activities such as sports (Aktaş and Kiper, 2022). Urban parks: It is possible to evaluate them as urban areas where people can save themselves from the stress of city life, where they can spend time for themselves and where they are provided with social and environmental functions (Kebede and Besim, 2024). In other words, urban parks are areas where city dwellers can escape from the stressful rhythms of daily life, participate in outdoor recreation activities close to their homes and interact with nature, mostly with vegetation, water, etc. (Lu et al., 2024). In this respect, urban parks stand out with their benefits such as cleaning the air, reducing noise, providing an aesthetic appearance and controlling pollution (Akbulut and Topay, 2020). Urban parks are areas that contribute to physical, social and economic structure and

livability, protection of the ecological environment, urban aesthetics, education, recreation and children's education (Alabbas and Polat, 2019). Urban parks in today's cities represent much more than green areas, and they play a very important role in increasing the well-being of both people and the environment (Arisoy, 2023; Cengiz et al., 2012). Aslan and Ünal-Ankaya (2020) mention that urban parks have functions such as planning, climate, ecology, economy, recreation, education, aesthetics, art and culture, health and social.

Methodology

The universe of the study consists of people aged 18 and over who use 24 parks in Çaycuma district. Although the total population of the district is 91,968, sampling was used since the number of people actively using the parks could not be determined exactly. In this context, the convenience sampling method, which means that the researcher collects data from participants who can be easily reached (Şimşek, 2012), was preferred. In line with the convenience sampling method, a survey was applied to 974 urban park users in the parks during the survey study according to a 95% confidence interval and a 5% margin of error, and all surveys were evaluated. In this study conducted on park users in Çaycuma, a face-to-face survey technique was used. The research data were collected in accordance with the ethical decision numbered 19.09.2024-494066. After the ethics committee decision was made, a survey was conducted by visiting 24 parks one by one between September 25 and November 5, 2024. The survey form consists of three sections. The demographic characteristics of the park users were included in the first section. In the second part, the Perceived Restorativeness Scale was used to determine users' perception of restorative quality about parks. The scale was developed by Hartig et al. (1997) and its Turkish adaptation was carried out by Özçifçi et al. (2021). The scale consists of 26 items and four sub-dimensions (distance, fascination, scope/harmony, and compatibility). The data collected from people using 24 parks in Çaycuma were analyzed with SPSS 21. In this framework, firstly, the structural validity and reliability of the scales were examined. Explanatory Factor Analysis was performed for structural validity and Cronbach Alpha values were examined for the reliability of the Structure obtained. Then, the restorative quality perceptions and satisfaction levels of park users were calculated. In the third stage, it was analyzed whether the restorative quality perceptions and satisfaction levels of users about parks showed significant differences in terms of demographic characteristics. In this framework, Independent Sample T test for pairwise comparisons; One-Way ANOVA test was conducted for comparisons of more than two variables. In the fourth stage of the analysis, Regression Analysis was conducted to determine whether users' perceptions of restorative quality of the parks affected their satisfaction levels.

Findings

A total of 974 people participated in the study conducted on park users in Çaycuma. 58.8% of them were female and 41.2% were male. In terms of age, the highest participation rate was among those aged 35-44 (41.9%). 72.9% of park users were married and 27.1% were single. It was determined that the majority of participants were primary school (38.1%) and high school (42.6%) graduates. However, a large portion of the participants in the study consisted of people whose income was less than their expenses (52.8%) and whose income was equal to their expenses (35.8%). When the frequency of participants visiting the parks was examined, it was seen that; once a day (24.4%), a few times a year (19.7%), a few times a day (18.7%), once a year (16.6%), a few times a month (13.4%) and once a month (7.1%). 19.8% of park users stated that they visited the park alone, 22.6% with their families, 28.7% with their children, 19.6% with their friends, and 9.2% with their lovers, fiancés, work colleagues, etc. The EFA test was applied to the data collected from park users and it was determined that the KMO value of the scale was 0.905 and the Bartlett value was significant ($p < 0.01$). These values indicate that the data collected from 974 people for 26 items were suitable and sufficient for EFA. The total variance

explanation rate of the scale was determined as 81.011%. Since this value was ≥ 55 , it shows that the collected data are qualified to answer the research problem (Scherer et al., 1988). Since the factor loadings of the scale were greater than 0.35, it was determined that the factor loadings were at an acceptable level (Tabachnick and Fidell, 2013).

Since the reliability coefficient of the perceived restorative quality scale was ≥ 0.70 both in dimensions and in general, it was decided that the scale had high reliability (Akgül and Çevik, 2003). As a result of the EFA applied to the data collected from park users; the KMO value of the scale was found to be $0.767 \geq 0.60$ and the Bartlett sphericity test was found to be significant at the level of $p < 0.01$. Accordingly, it was revealed that the responses collected from 974 people for 3 statements were sufficient to perform EFA. The scale showed a one-dimensional structure. In the literature, it is accepted that the variance explanation rate should be at least 0.30 in scales with this structure (Gürbüz and Şahin, 2018). In this study, the variance explanation rate was determined as 88.140%. Attention was paid to ensure that the factor loading values of the scale were ≥ 0.35 (Çokluk et al., 2016). Accordingly, it was determined that the factor loading values were at an acceptable level. In addition, since the Cronbach Alpha coefficient of the scale was ≥ 0.70 , it was determined that the data were highly reliable (Akgül and Çevik, 2003).

In terms of the way of going to the park, the perceptions of restorative quality of those who went to the park with their families and in other ways were found to be more positive than those who went alone; the perceptions of those who went with their children were found to be more positive than those who went alone, with their families and in other ways; the perceptions of those who went with their friends were found to be more positive than those who went alone, with their families, with their children and in other ways ($F=71.206$; $p < 0.05$). In addition, it was found that those who went to the park with their children and friends were more satisfied with the park they went to than the others ($F=20.698$; $p < 0.05$).

Although the differences between the restorative quality perception of the parks are seen in the tukey part, it can be said that the people with the most negative quality perception are the users of Lennetsdat Street Park and the people with the most positive quality perception are the users of Velioglu Neighborhood Disaster Houses Park ($F=13.038$; $p < 0.05$).

Discussion

In the study, park users stated that although they saw the park they visited as partially relaxing and partially compatible with their expectations, the park in question partially responded to their desire to get away and partially responded to their desire to clear their minds. For these reasons, it was determined that the restorative quality they perceived regarding parks was at a moderate level. In addition, it was determined that the satisfaction levels of users regarding parks were also at a moderate level. The functionality of urban green areas on the quality of life of citizens is an indisputable fact. It should not be forgotten that the presence of trees and walking areas in these areas are very valuable elements of urban green areas and that those living close to these areas are happier and have improved welfare. In the study, the restorative quality perceptions and park satisfaction of park users were compared according to their gender, age, marital status, education and income status, frequency of visiting parks, ways of visiting parks and preferred parks. Accordingly, the restorative quality perceptions of male users regarding parks were more positive than the perceptions of women. On the other hand, the satisfaction levels of both women and men regarding parks were close to each other. Park users' perceptions of restorative quality of parks did not show a significant difference in terms of marital status. On the other hand, it was found that married people were more satisfied with parks than single people. No significant difference was found between park users' perceptions of restorative quality and satisfaction levels in terms of their age, education and income.

According to the frequency of park visits, the perceptions of those who go to the park once a day and several times a year regarding the restorative quality of parks were more positive than those who go to the park several times a day. In addition, the perceptions of restorative quality of those who go to the park once a month were found to be more positive than those who go several times a day and several times a month. In terms of park satisfaction; it was determined that those who go to the park once a day, once a year and several times a year were more satisfied than those who go several times a day; and those who go to the park once a month were more satisfied than those who go once a day, several times a day and several times a month. The results show that the city administration should improve the current park maintenance systems and create sustainable and livable urban environments.

In terms of the way of going to the park, the restorative quality perceptions of those who go to the park with their families and in other ways were found to be more positive than those who go alone; the perceptions of those who go with their children were found to be more positive than those who go alone, with their families and in other ways; and the perceptions of those who go with their friends were found to be more positive than those who go alone, with their families, with their children and in other ways. However, it was found that those who go to the park with their children and friends were more satisfied with the park they went to than the others.

Although differences are seen between the restorative quality perceptions of the parks, it can be said that the people with the most negative quality perception are the users of Lennetsdat Street Park and the people with the most positive quality perception are the users of Velioglu Neighborhood Disaster Houses Park. Although there are significant differences between the satisfaction levels of the users according to the parks, it was determined that the users of Sıracevizler Park are the most dissatisfied; and the users of Merkez Cevdet Müftüoğlu Park are the most satisfied users. Therefore, the portfolio of park users with different social and cultural backgrounds provides information about the satisfaction level.

Conclusions

Urban parks are places where people prefer to get rid of the stress of city life, to rest, have fun and do sports. The restorative quality of these places, in other words, the fact that the parks are compatible with the users' wishes and expectations, that they fascinate them, that they are of a quality that will distract them, that they meet their desire to get away from the monotony and boring environment of the city, plays a decisive role in their satisfaction. Based on this idea, the effect of the restorative quality perceptions of the parks on the satisfaction of the people using 24 parks in the Çaycuma district of Zonguldak province was examined.

It is known that parks are seen as an important source of prestige for today's cities. Therefore, it is quite difficult to ensure that everyone is satisfied with these areas, but it can be decided how the park elements planned to be established in that place should be with the research to be conducted on the city residents. Therefore, it is thought that the results obtained in this study will be an important data source for the city authorities. It is thought that the studies to be conducted from now on, covering different cities, will contribute to the elimination of the qualitative differences between city parks.